

Intervju: Wolfgang Petritsch, Visoki predstavnik u BiH"Jasno je da budućnost BiH i Republike Srpske leži unutar Evrope-RS mora da poštuje Dejton"

Ekonomске reforme najvažnije

Wolfgang Petrič, visoki predstavnik, rekao je za "Blic" da je rukovodstvu Republike Srpske preneo svoje i nezadovoljstvo Saveta za implementaciju mira zbog sporog sprovođenja ekonomskih reformi i nedovoljne saradnje sa zajedničkim institucijama BiH. On je istakao da šira međunarodna zajednica i on žele da se postigne značajan napredak u velikom broju veoma jasno određenih oblasti. Moraju se preduzeti hitne mere u vezi sa približno 40 zakona na državnom nivou koje je donelo Veće ministara, a koje u Parlamentu BiH blokiraju srpski poslanici.

"Oni takvim ponašanjem u stvari opstruiraju ekonomsku reformu i na taj način produžavaju svakodnevnu bedu hiljada građana širom BiH. Nezadovoljavajući nivo saradnje sa Međunarodnim krivičnim tribunalom u Hagu se mora promeniti jer je sada vreme za dela, a ne za reči. Proces povratka u RS je pokrenut, ali se još ne odvija dovoljno brzo, niti postoji dovoljno predanosti da se pruži podrška desetinama hiljada Srba koji su odlučili da se vrate u Federaciju. Moram pomenuti nečuvenu stopu provedbe odluka Doma za ljudska prava, što predstavlja stvarnu meru nivoa poštivanja ljudskih prava od strane vlasti. Samo oko 55% odluka Doma koje se odnose na RS su u potpunosti implementirane. Očekujem da vidim aktivnu promenu u oblasti

poštovanja prava i drugim oblastima, promenu koja predstavlja napredno evropsko razmišljanje", rekao je Petrić

Euro Blic: Reforme u BiH i oba entiteta su uslov za održavanje donatorske konferencije posvećene BiH. O kakvim reformama se radi, koji je rok za njihovo sprovođenje i ko su glavni izvršioci tih reformi?

WP: Na sastanku koji sam u Wašingtonu imao sa podpredsednikom Svetske banke, gospodinom Johanesom Linom, i direktorom Svetske banke za BiH, gospodinom Christianom Portmanom, dotakli smo se pitanja donatorske konferencije. Svetska banka je jasno stavila do znanja da se konferencija neće održati dok se ne postigne veći napredak u oblasti ekonomskih reformi i dok se ne ispune uslovi iz Smernica ("Road Map") Evropske unije. Među zakonima koji su u proceduri u Parlamentu BiH su četiri zakona koji predstavljaju uslove iz Smernica ("Road Map") Evropske unije. Reč je o zakonu o zaštiti potrošača, zakonu o autorskim pravima, zakonu o koncesijama i zakonu o industrijskom vlasništvu. Ostale od 18 tačaka iz Smernica Evropske unije uključuju podršku za nekoliko državnih institucija, kao što je Zavod za standardizaciju, koji će davati sertifikat za robu namenjenu izvozu u EU, preduzimanje mera za pružanje pomoći procesu povratka, uspostavljanje javnog RTV servisa, itd. Ove mere treba da sprovedu državni i entitetski organi vlasti. Rok za ispunjavanje uslova iz Smernica EU istekao je sredinom ove godine i sramno je da još nisu ispunjeni jer je to od ključnog značaja za posleratni oporavak BiH, njenu integraciju u Evropu i za dobrobit njenih građana. To bi morao da bude prioritet za organe vlasti.

SDS talac svoje prošlosti

Euro Blic: Za izolacionističku politiku direktno ste optužili SDS. Izjavili ste da od 12. decembra 2001. godine kada su potpisali svojevrсни sporazum sa OHR, rukovodioci RS nisu ništa sproveli. Da li ste im dali rokove za popravni?

WP: Nije potrebno utvrđivati rokove za nešto što je već trebalo da bude urađeno, jer se očekuju rezultati. Još 12. decembra prošle godine, SDS vodstvo je potpisalo deklaraciju kojom se obavezuju na pružanje podrške, između ostalog, državnim institucijama i zakonima od vitalnog značaja, povratku i saradnji sa Haškim sudom. Nisam primetio da su se ova pisana obećanja obistinila, tako da SDS ostaje dobrovoljni talac svoje prošlosti. Bez reforme unutar svoje stranke, SDS nema mesta u modernoj Evropi.

Euro Blic: Podržali ste rad premijera Ivenića, ali ne i eksplicitno rad Vlade. Saopštili ste da ćete podržati izmene u Vladi koje će doprineti ekonomski reformama i objedinjavanju ekonomskog prostora u BiH. Može li se iz toga zaključiti da ste od premijera tražili da eliminiše učešće SDS-a u Vladi RS?

WP: Zadatak premijera je da uspostavi efikasnu vladu koja će biti u mogućnosti da izvrši neophodne reforme i provede politiku. U ovom mu je potrebna podrška Narodne skupštine RS. U vezi s tim često govorim da su međunarodna zajednica, a i potencijalni budući investitori zainteresovani da vide konkretne rezultate. Jasno je da je SDS do sada blokirao sprovođenje reformi koristeći srpske predstavnike u državnim institucijama u te svrhe, optužujući ih istovremeno da prodaju interese bosanskohercegovačkih Srba. Premijer mora biti svestan loše reputacije SDS-a, a prepostavljam da je SDS svestan da međunarodna zajednica duboko sumnja u njihovu opredeljenost za Dejton. Sve dok odugovlače, ne mogu biti stvarni partner za međunarodnu zajednicu.

Euro Blic: Povodom godišnjice potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, šta su po vašem mišljenju građani BiH dobili osim mira koji je evidentan?

WP: BiH se temeljito promenila tokom poslednjih šest godina provođenja Dejtonskog sporazuma. Sada je jasno da budućnost Bosne i Hercegovine leži unutar Evrope i da proces integracije

predstavlja ključni deo za stvaranje normalne Bosne i Hercegovine koja funkcioniše i deluje u interesu svojih građana. Normalna, funkcionirajuća Bosna i Hercegovina je i u interesu Republike Srpske zbog toga što Republika Srpska neće funkcionisati ako celokupna država ne funkcioniše. Da bi se omogućilo funkcionisanje države, Republika Srpska bi se trebala manje plašiti toga i omogućiti joj da obavlja zadatke koje je Dejtonski sporazum dodelio toj državi. Još uvek treba dosta toga uraditi – država mora postati efikasna, Republika Srpska mora prihvatiti odgovornosti koje proističu iz Dejtonskog sporazuma u cilju promovisanja povratka i saradnje sa Hagom, u BiH se mora uspostaviti vladavina prava, a iznad svega, potrebne su nam ekonomske reforme koje će oživeti privredu i istinski poboljšati životni standard građana otvaranjem radnih mesta i osiguranjem pristojnih plata. Bosanci i Hercegovci više od svega žele normalnu državu i ja smatram da organi vlasti na svim nivoima polako shvataju da je ovo pravac u kojem treba da deluju. Ovaj cilj se može postići, a potreban je samo malo veći napor organa vlasti.

0 Izetbegoviću odlučuje Hag

Uveren sam da će se Karadžić i Mladić naći pred Međunarodnim sudom u Hagu i to će predstavljati ogromno olakšanje za Republiku Srpsku. To će joj konačno omogućiti da stavi tačku na mračno poglavlje i da se okrene budućnosti. U ovom trenutku Republika Srpska je jedina u regionu koja se u potpunosti ne pridržava ovog procesa. Dosta toga je obećano, a Narodna skupština Republike Srpske je usvojila Zakon o saradnji sa Haškim sudom. Sada očekujem konkretne aktivnosti. Što se tiče predložene optužnice protiv Alije Izetbegovića, kao i u svim slučajevima, tužitelj Suda u Hagu treba da odluči da li su predloženi dokazi dovoljni i da li se može podići optužnica.